

LELYSTAD
REKENKAMER

Rapport

Doorwerking rapporten Rekenkamer Lelystad

Rekenkamer Lelystad
Mei 2010

Inhoud

1. Inleiding.....	1
2. Kwantitatieve Analyse.....	3
3. Interviews ambtelijke organisatie	7
4. Workshops.....	11
4.1 Workshop Rekenkamer met afvaardiging van College en Directie.....	12
4.2 Workshop Rekenkamer met de Commissie van de Rekening.....	15
5. Conclusies en leerpunten	20

1. Inleiding

Aanleiding en doel van het onderzoek

Medio 2009 heeft de Rekenkamer Lelystad haar eigen werk geëvalueerd. Zij nam verschillende aspecten daarvan onder de loep en hield interviews met respectievelijk de Commissie van de Rekening, het College en de Directie. Eén van de bevindingen uit de evaluatie was, dat weinig inzicht bestond in de doorwerking van de onderzoeksrapporten. Bij zowel de Rekenkamer zelf, als bij de Commissie van de Rekening, als het College en de Directie was niet duidelijk wat na afronding van het onderzoek met de conclusies en aanbevelingen gebeurde. Voor de Rekenkamer was dit aanleiding tot een nader onderzoek.

Het doel van dit onderzoek naar de doorwerking van rekenkamerrapporten is omschreven als:

Het verkrijgen van inzicht in de mate waarin en de wijze waarop het onderzoek van de Rekenkamer en haar conclusies en aanbevelingen in de praktijk een vervolg hebben gekregen.

Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek beoogt de Rekenkamer de effectiviteit van haar onderzoek te verhogen. Meer effectiviteit van onderzoek houdt in haar benadering in een hogere bijdrage aan het lerend vermogen van de organisatie en daarmee aan beter bestuur.

Aanpak van het onderzoek

Op de volgende afgesloten Rekenkameronderzoeken hebben wij ons gericht:

- Onderzoek Wijkgericht werken
- Onderzoek aanbesteding en beheer stadsdienst
- Onderzoek budgetrecht
- Onderzoek Bal
- Onderzoek grondbeleid

In het onderzoek hebben wij de volgende stappen gezet. Eerst hebben we in beeld gebracht hoeveel conclusies en aanbevelingen wel respectievelijk niet tot actie hebben geleid. De uitkomsten van deze kwantitatieve analyse beschrijven wij in hoofdstuk 2.

Vervolgens hebben wij over de onderzoeken gesprekken gevoerd met de verantwoordelijke ambtenaren. In deze gesprekken hebben we de aanbeveling doorgenomen en legden wij onze gesprekspartners de vraag voor hoe zij het desbetreffende onderzoek van de Rekenkamer hebben ervaren. Onze invalshoek hierbij was dat niet alleen de kwaliteit van onderzoeksuitkomsten bepalend is voor de effectiviteit van Rekenkameronderzoek, maar ook de kwaliteit van de werkwijze. Met name goede communicatie is daarbij essentieel. Over onze indrukken uit de gevoerde gesprekken rapporteren wij in hoofdstuk 3.

We hebben ons onderzoek afgerond met twee workshops, één met het College en de Directie (waarbij ook de betrokken medewerkers aanwezig waren) en één met de Commissie van de Rekening. In deze workshops, waarover wij rapporteren in hoofdstuk 4, hebben we naar leer – en verbeterpunten gezocht. De centrale vraag in deze workshops was hoe een optimaal gebruik van de uitkomsten van het onderzoek kan worden gerealiseerd.

2. Kwantitatieve Analyse

De vijf onderzoeken, waarvan wij de doorwerking in kaart hebben gebracht, hebben alle geleid tot een rapportage die voor een bestuurlijk hoor en wederhoor zijn voorgelegd aan het college. Het College heeft in alle gevallen een reactie gegeven op de aanbevelingen van de Rekenkamer. De Rekenkamer heeft de rapporten, inclusief de reacties van het College aangeboden aan de Raad.

De rapporten zijn alle vijf door de Rekenkamer toegelicht op het Opinieplein. Drie rapporten zijn naar aanleiding van de bespreking op het Opinieplein doorgeleid naar de Raad met een raadsvoorstel. Naar aanleiding van deze drie rapporten heeft de Raad een besluit genomen. Bij twee rapporten heeft de presentatie op het Opinieplein geleid tot een ander vervolgtraject.

In het volgende schema zijn de raadsbesluiten en de vervolgtrajecten van de rapporten opgenomen.

Tabel 1: Behandeling van de rekenkamerrapporten door de Raad

Rapport	Raadsbesluit	Inhoud raadsbesluit/Vervolgtraject Opinieplein
Wijkgericht werken	Raadsbesluit 27 maart 2008	De Raad verzoekt het college de aanbevelingen uit het rapport te betrekken bij de besluitvorming over de bedrijfsvoering. De 8 aanbevelingen worden nogmaals genoemd.
Aanbesteding en beheer stadsdienst	Raadsbesluit 20 november 2008	De Raad stelt de aanbevelingen in handen van het college om deze te betrekken bij de verdere besluitvorming over de nieuwe stadsdienst
Budgetrecht van de Raad	Opinieplein 11 december 2008. Geen raadsbesluit.	Vervolgtraject: Aanbevelingen uit het rapport worden in een discussienota (van de Commissie van de Rekening), met voorstellen voor aanpassing van de financiële verordeningen voorgelegd aan de Raad
BAL	Motie 26 februari 2009 over rapportage over renovatie stadhuis Raadsbesluit 7 mei 2009	In het besluit worden vier zaken nadrukkelijk aan het College opgedragen.
Doeltreffendheid Grondbeleid	Opinieplein 6 oktober 2009 en 3 november 2009 Nog geen raadsbesluit	Vervolgtraject: Behandeling kadernota Grondbeleid ¹ .

¹ Na het afronden van het onderzoek Doorwerking is op 16 februari 2010 in de raad de kadernota Grondbeleid 2010 behandeld en heeft de raad conform het voorstel van het college de daarin opgenomen kaders vastgesteld.

Ten behoeve van de kwantitatieve analyse hebben wij de aanbevelingen uit elke rapportage van de Rekenkamer in beeld gebracht en zijn wij per aanbeveling nagegaan wat de reactie van het College was op de aanbeveling. Het College is in zijn reactie steeds systematisch ingegaan op alle aanbevelingen.

Wij hebben geteld hoe vaak het College een aanbeveling van de Rekenkamer geheel onderschrijft (categorie 'eens') en hoe vaak dit niet het geval is (categorie 'niet (helemaal) eens/geen mening'). Wij hebben daarnaast genoteerd hoe vaak het College aangaf dat er al actie was genomen en hoe vaak er actie werd toegezegd. Als "actie genomen" hebben wij aangemerkt concrete acties, als "actie beloofd" concrete toezeggingen, voorzien van een tijdpad of tijdindicatie.

Vervolgens hebben wij in kaart gebracht in hoeverre de Raad aandringt op actie naar aanleiding van de aanbevelingen van de Raad. Uit tabel 1 blijkt dat de Raad in twee raadsbesluiten een algemene reactie geeft. Bij de behandeling op het Opinieplein is van de kant van de Raad, blijkens het verslag, ook aangedrongen op actie. Bij het rapport Budgetrecht wordt actie gevraagd van de Commissie van de Rekening. Er wordt bij het onderzoek BAL ook één maal om actie van de Raad gevraagd. In de overige gevallen vraagt de Raad om actie van het College.

De resultaten van de kwantitatieve analyse zijn in de volgende tabel aangegeven:

Tabel 2: Kwantitatieve analyse reactie College en Raad op rekenkamerrapporten

Onderzoek	Aantal Aanbevelingen	Reactie College				Reactie Raad
		Geheel eens	Niet (helemaal) eens/geen reactie	Actie genomen	Actie beloofd	Dringt aan
Wijkgericht werken	8	3	5	5	1	algemeen
Stadsdienst	15	11	4	4	8	algemeen
Budgetrecht	9	1	8	0	2	1
BAL	9	6	3	3	0	5
Grondbeleid	17	7	10	0	4	4
Totaal	58	28	30	12	15	10

Uit deze resultaten blijkt dat het College iets minder dan de helft van de aanbevelingen van de Rekenkamer geheel onderschrijft. Aan 20 procent van de aanbevelingen verbindt het College in zijn reactie een concrete actie. Het College doet een concrete toezegging tot actie, inclusief een tijdpad of tijdindicatie, naar aanleiding van een kwart van de aanbevelingen². Een aantal andere reacties van het College op de aanbevelingen is in algemene bewoordingen geformuleerd en werd door ons niet als “actie” aangemerkt.

In relatieve en absolute zin heeft het onderzoek naar Wijkgericht werken geleid tot de meeste toezeggingen van het College.

De Raad heeft twee besluiten zeer algemeen geformuleerd. Deze formuleringen zijn in tabel 1 opgenomen. In één raadsbesluit (n.a.v. rapport BAL) was de Raad veel specifiek. Het College werd om actie verzocht op de volgende drie punten:

- 1. Voor daarvoor in aanmerking komende projecten duidelijke kaders te stellen en deze te handhaven (ten aanzien van de doelen, effecten, prestaties, de financiële middelen en de momenten en frequentie van rapportage door het College). De rapportage door het College dient aan te sluiten op de doelen, de effecten, de prestaties en de financiën. Besloten is dat het College daartoe een voorstel aan de Raad zal voorleggen.*
- 2. Voorstellen tegemoet te zien waarin de kwaliteit van de informatievoorziening wordt vastgelegd, niet alleen met betrekking tot de vaste programma's uit de programma begroting maar ook ten aanzien van incidentele programma's en projecten.*
- 3. Het College op te dragen met een rapportage over de brandveiligheidsituatie in de gemeentelijke gebouwen te komen, waarin tevens voorstellen worden gedaan die er in moeten resulteren dat op korte termijn aan alle gemeentelijke gebouwen een gebruiksvergunning kan worden verleend, dat aan de verleende gebruiksvergunningen verbonden eisen worden gehandhaafd en dat gedurende de periode dat voor sommige gebouwen de interim maatregelen nog gelden de handhaving van deze interim maatregelen wordt gecontroleerd.*

De Raad besloot in de financiële verordening een kader vast te leggen met betrekking tot het vragen van een second opinion bij projecten en programma's waarmee substantiële middelen zijn gemoeid of waarbij mogelijk goedkopere maatregelen ook tot de gewenste doelen en oplossingen kunnen leiden.

Wij zijn nagegaan in hoeverre de Raad heeft aangedrongen op actie in de gevallen waarin het College het niet eens was met de aanbevelingen van de Rekenkamer. De resultaten van deze analyse zijn in de volgende tabel opgenomen.

² In de na de afsluiting van dit onderzoek in de raad van 16 februari 2010 vastgesteld kadernota grondbeleid is op enkele onderdelen (gedeeltelijk) invulling gegeven aan de aanbevelingen van de Rekenkamer. Dit kon niet meer worden verwerkt in de hiervoor vermelde resultaten.

Tabel 3: Reactie Raad als College aanbevelingen **niet** onderschrijft

	College oneens met Rekenkamer	Raad dringt aan op actie College	Raad eens met College
Wijkgericht werken	5	Algemeen	-
Aanbesteding en beheer Stadsdienst	4	Algemeen	-
Budgetrecht	8	-	-
BAL	3	2	-
Grondbeleid	10	-	1 *)
Totaal	22	2	1

*) blijkt uit behandeling Opinieplein

Bij bovenstaande tabel moet worden aangetekend dat het rapport grondbeleid nog niet in de Raad is behandeld, tengevolge waarvan de reactie van de Raad op de aanbevelingen nog niet bekend is.

Uit deze analyse komt naar voren dat het College 22 maal expliciet aangeeft het niet eens te zijn met de aanbevelingen van de Rekenkamer. Eén maal is de Raad het eens met het College en in twee gevallen leidt de reactie van het College tot het nadrukkelijk vragen van actie in de lijn van de aanbeveling van de Rekenkamer.

Bij 9 aanbevelingen kan uit de algemene bewoordingen van de Raad worden opgemaakt dat de Raad de aanbeveling van de Rekenkamer onderschrijft. Maar de Raad vraagt niet om een rapportering van het College over de opvolging van de aanbevelingen en geeft geen termijn aan, waarbinnen hij een dergelijke rapportage verwacht.

Bij de raadsbehandeling van Wijkgericht Werken viel het op, dat er raadsleden zijn die expliciet ingaan op punten waarop de reactie van het College afwijkt van de aanbevelingen van de Rekenkamer en op deze punten om actie van het College vragen. Ook wordt voorgesteld om het College te verzoeken om een plan van aanpak, inclusief tijdpad, voor de implementatie van de aanbevelingen. Deze zaken zijn echter niet verwerkt in het raadsbesluit.

Bij de raadsbehandeling van het rapport BAL zijn de raadsleden ook kritisch. Dit heeft tot een enkele aanpassing van het raadsbesluit geleid. Bovendien is vooruitlopend op de behandeling van het rapport een motie ingediend voor de wijze waarop het College de Raad dient te informeren over de renovatie van het stadhuis, in de geest van de aanbevelingen bij het rapport BAL.

Het College is het relatief vaak oneens met de aanbevelingen in de rapporten Budgetrecht en Grondbeleid. Dit heeft er in het geval van het rapport Budgetrecht niet toe geleid dat de Raad bij de behandeling extra druk heeft uitgeoefend op het College om de aanbevelingen toch, waar mogelijk, op te pakken.

3. Interviews ambtelijke organisatie

Wij hebben elk rapport met de betrokken medewerkers en leidinggevenden besproken. Om de doorwerking van het onderzoek van de Rekenkamer in kaart te brengen, hebben wij per aanbeveling en toegezegde actie gevraagd wat de ontwikkelingen zijn geweest na de raadsbehandeling van het rapport. In de gesprekken zijn concrete opmerkingen gemaakt over de werkwijze van de Rekenkamer. Wij hebben in algemene zin gevraagd hoe de betrokkenen tegen het betrokken onderzoek van de Rekenkamer aankijken.

De sfeer van de gesprekken hebben wij als informeel, open en constructief ervaren met bereidheid tot leren en verbeteren in de ambtelijke organisatie.

Wij geven per onderzoek een korte impressie.

Wijkgericht werken

Uit de kwantitatieve analyse kwam naar voren dat bij dit onderzoek de meeste aanbevelingen waren opgevolgd. In het gesprek werd daar een kanttekening bij geplaatst. Toen het onderzoek plaatsvond, was er sprake van het ontwikkelen van een nieuwe werkwijze. In het Rekenkameronderzoek heeft de input van een werkconferentie een belangrijke rol gespeeld. Hierdoor zijn zaken in het rapport gekomen, die op dat moment bij de betrokkenen leefden en in ontwikkeling waren. Het ligt daarom voor de hand, dat het College kon aangeven dat de aanbevelingen van de Rekenkamer grotendeels al waren opgevolgd toen het rekenkamerrapport aan de Raad werd aangeboden. Het afdelingshoofd ziet de doorgevoerde verbeteringen dan ook meer als het resultaat van eigen inspanningen om de kwaliteit te verhogen, dan als een effect van het rekenkameronderzoek.

Wat betreft het afdelingshoofd heeft het onderzoek van de Rekenkamer in een te vroeg stadium plaatsgevonden. De meerwaarde van een rekenkameronderzoek ligt voor hem vooral in het evalueren van een nieuwe werkwijze, nadat er enige tijd volgens de nieuwe werkwijze is gewerkt. De Rekenkamer heeft nu een onderzoek gedaan tijdens de ontwikkeling van de nieuwe werkwijze.

Aanbesteding en beheer Stadsdienst

De aanbevelingen bij dit rapport hebben vooral betrekking op de nieuwe concessieverlening. Wij hebben gesproken met de medewerker die daar nu mee is belast. Zijn functie is, mede als gevolg van de aanbevelingen van de Rekenkamer, ingevoerd in de organisatie.

De medewerker geeft aan dat de aanbevelingen in het voortraject allemaal zijn opgevolgd. De Raad is door middel van de bespreking van een concept kadernota instaat gesteld om actief kaders te stellen voor de nieuwe concessieverlening. Er wordt samengewerkt met de provincie Flevoland en de

provincie Overijssel aan een gezamenlijke concessieverlening. Samenwerking met een andere gemeente of provincie was ook een aanbeveling van de Rekenkamer. De medewerker heeft verschillende aanbevelingen omgezet in acties. Dit betreft ook aanbevelingen waar het College het niet volledig mee eens was.

De medewerker gaf aan dat een effect van het rekenkamerrapport is dat de Raad goed ingevoerd was in de materie, toen de concept-kadernota werd besproken. Dit houdt overigens ook verband met het feit dat het onderwerp erg leeft bij raadsleden, omdat het veel burgers aangaat.

De medewerker beschouwt het onderzoek voor een deel als een bevestiging van landelijk voorkomende ontwikkelingen. Maar hij benadrukt dat dankzij het onderzoek in Lelystad tijdig een discussie is gevoerd over de aanbesteding, waardoor Lelystad nu een heldere positie heeft in de samenwerking. Bovendien leverde het onderzoek nieuwe ideeën op, zoals het betrekken van wijkraden naast de reguliere consumentenorganisaties en is de formatie/organisatie aangepast op professioneel concessiebeheer. De toegevoegde waarde van dit onderzoek is daarom evident voor de betrokken medewerker.

Budgetrecht

Wij constateerden uit de reactie van het College dat er geen concrete acties in het vooruitzicht werden gesteld. Met betrekking tot een aantal aanbevelingen zegt het College dat deze deel uitmaken van het proces van cultuurverandering, terwijl juist het niet op gang komen van gewenste veranderingen in de cultuur (bijvoorbeeld elkaar meer aanspreken op resultaten) in het onderzoek als een probleem werd bestempeld. Over de conclusie van de Rekenkamer dat er meer aandacht zou moeten zijn voor de procesmatige kant van de beoogde veranderingen in de bedrijfsvoering en dan met name voor probleemanalyse blijft verschil van mening bestaan. Het College onderstreept dat er wel degelijk planmatig wordt gewerkt. De Rekenkamer wijst in zijn nawoord op het belang van een meer systematische en op een grondige probleemanalyse gebaseerde planning van actie.

Wij bespraken de aanbevelingen en onze indrukken over de reactie van het College met de concerncontroller, die sedert een half jaar in dienst is bij de gemeente Lelystad. Deze gaf aan dat hij bij zijn aantreden niet op de hoogte was gesteld van het rapport. Op dit moment is hij vooral bezig met de verbetering van een aantal basale zaken in de financiële functie.

Wij leidden uit het gesprek af dat niemand binnen de organisatie zich verantwoordelijk heeft gevoeld en voelt voor het systematisch oppakken van de aanbevelingen in het rapport. De aanbevelingen hebben bijvoorbeeld geen invloed gehad op het programma Sturen en beheersen, terwijl zij daar in hoge mate betrekking op hadden.

De concerncontroller bleek van mening te zijn dat de Rekenkamer zelf de nazorg van haar onderzoek moet organiseren. Hij ziet daarin geen rol voor het College en de organisatie.

BAL

Over het onderzoek BAL heeft de Raad vrij concrete besluiten genomen, nadat het College in algemene termen aangaf, dat naar aanleiding van het onderzoek acties zijn uitgezet en worden doorgevoerd. De Raad herhaalde de aanbevelingen van de Rekenkamer en nam ze expliciet over. De Raad droeg het College specifiek op met een rapportage over de brandveiligheid van de gemeentelijke gebouwen te komen, waarin ingegaan zou worden op het voorzien in gebruiksvergunningen en op handhaving. Verder nam de Raad een motie aan om de aanbevelingen over informatievoorziening over belangrijke projecten te volgen bij de renovatie van het stadhuis.

Wij hebben gesproken met de concerncontroller en met de betrokken medewerker Gebouwenbeheer over de doorwerking van het onderzoek. Uit de gesprekken bleek dat de uitvoering van de toegezegde acties niet wordt bijgehouden. De motie over de informatievoorziening bleek bij de concerncontroller niet bekend te zijn. De Raad had hierin gevraagd om over de renovatie van het stadhuis te rapporteren in de P&C-documenten. De medewerker Gebouwenbeheer gaf aan dat deze vraag binnen de afdeling wel was opgepakt, maar omdat er, onder meer vanwege de verhuizing, nog niets gebeurd was wat betreft de renovatie (althans geen geld uitgegeven), was er ook nog niks te melden in de afgelopen Buraps (daarin worden alleen afwijkingen opgenomen, er was geen sprake van een afwijking). In december 2009 heeft de aanbesteding plaatsgevonden. De medewerker gaf aan dat daarom in de jaarrekening vervolgens zal blijken dat het budget voor de renovatie bij de verhuizing in 2009 is aangesproken. Volgens hem was een eerste rapportage over de renovatie van het stadhuis in de 1^e Burap 2010 te verwachten.

De opdracht aan het College dat een rapportage voor de Raad wordt opgesteld over de gemeentelijke gebouwen en de gebruiksvergunning bleek niet te zijn doorgekomen bij de afdeling Gebouwenbeheer. Aangegeven werd dat er wel een rapportage was gemaakt voor de wethouder. Deze zou nu beschikken over een door Ruimtelijke Dienstverlening en Milieusamenwerking opgesteld overzicht van de geldende gebruiksvergunningen en van de controles daarop in alle gemeentelijke gebouwen, waarop ook is aangegeven met welke frequentie dit gebeurt.

Uit het gesprek bleek dat het onderzoek bij de afdeling Gebouwenbeheer tot grote frustratie had geleid. Men dacht met grote inzet geprobeerd te hebben de gestelde doelen te realiseren en daarbij een kostenbesparing te hebben gerealiseerd. In het rapport van de Rekenkamer werd echter alleen opgemerkt dat het doel niet was gerealiseerd en dat het budget niet was uitgegeven. Deze conclusie vond men achterhaald en ten onrechte als een minpunt gepresenteerd.

Onderzoek grondbeleid

Een aantal malen zegt het College het met de Rekenkamer eens te zijn zonder dat er een concrete actie wordt toegezegd. Bij een aantal aanbevelingen tekent het College aan, dat de desbetreffende aanbeveling zal worden meegenomen bij het opstellen van de nieuwe kadernota grondbeleid. Over de methode van winstneming is er tussen de Rekenkamer en het College een fundamenteel verschil van mening.

Uit het interview met het afdelingshoofd Economie en Vastgoedontwikkeling bleek enige irritatie over de gang van zaken met het rapport Grondbeleid. Irritatiepunten waren:

- Aan het eind van het onderzoek kwamen geïnterviewden erachter dat er geen gespreksverslagen waren gemaakt;
- Conclusies en onderzoek sluiten niet op elkaar aan;
- Opmerkingen over kaders zijn van hoog abstractieniveau;
- Aanbevelingen over risicomanagement zijn te instrumenteel;
- De onderzoekers en de Rekenkamer opereren te afstandelijk (de Rekenkamer staat ver af van het ambtelijk apparaat).

Totaalbeeld

Tijdens het gesprek bleek dat de aanbevelingen uit het onderzoek tot meer actie hadden geleid dan wat uit de reactie van het College kon worden afgeleid.

Aan de gesprekken als geheel komen de volgende kritische geluiden vanuit de ambtelijke organisatie in de richting van de Rekenkamer:

- de timing van onderzoeken wordt niet altijd als gelukkig ervaren;
- het abstractieniveau en theoretisch gehalte van conclusies en aanbevelingen wordt soms te hoog gevonden;
- de communicatie tijdens het onderzoek is niet altijd goed geweest;
- de Rekenkamer staat op een zekere afstand.

Uit de gesprekken kwam naar voren dat noch bij de afdelingen noch op centraal niveau systematisch wordt bijgehouden wat er met de aanbevelingen van de Rekenkamer gebeurt. Tot nu toe is er geen initiatief genomen om hierin verandering te brengen.

4. Workshops

Tijdens het onderzoek heeft in twee workshops een uitwisseling van ervaringen en ideeën plaats gevonden tussen de Rekenkamer en raadsleden, een afvaardiging van het College en een vertegenwoordiging vanuit de directie, de geïnterviewde afdelingshoofden en medewerkers.

Op 18 januari 2010 vond de workshop plaats waarvoor het College en de directie (met de betrokken medewerkers) uitgenodigd waren. Voor de tweede workshop, op 26 januari 2010, was de Commissie van de Rekening uitgenodigd.

In beide bijeenkomsten is vooraf een korte presentatie gehouden. Hierin is het doel van het onderzoek Doorwerking toegelicht, namelijk het verhogen van de effectiviteit van het Rekenkameronderzoek. In de benadering van de Rekenkamer houdt dit in dat de bijdrage aan het lerend vermogen van de organisatie wordt vergroot, ten behoeve van beter bestuur.

In de presentatie is vervolgens ingegaan op:

- bevindingen uit de evaluatie van de Rekenkamer medio 2009;
- resultaten van de kwantitatieve analyse;
- algemene conclusies uit de gevoerde gesprekken.

Daarna is aangegeven welke thema's tijdens de workshop aan de orde zouden kunnen komen, gerelateerd aan twee invalshoeken:

- het onderzoeksproces zelf (bijvoorbeeld keuze van de onderwerpen, de uitvoering van het onderzoek, de rapportage en de follow up van aanbevelingen), en
- de communicatie rond een onderzoek (de wijze waarop de houding van de rekenkamerleden wordt ervaren, de opstelling van externe onderzoekers, de stijl van de rapporten e.d.)

Na de presentatie was gelegenheid voor reactie door de gesprekspartners. Na enkele algemene punten werden opmerkingen gemaakt over de specifieke onderzoeken.

4.1 Workshop Rekenkamer met afvaardiging van College en Directie

De portefeuillehouder Financiën vertegenwoordigde het College. Vanuit de directie namen enkele leden, alsmede de betrokken medewerkers deel aan de workshop. De Rekenkamer was voltallig aanwezig, inclusief de secretaris.

Het gesprek had een informeel en open karakter. Het werd door de rekenkamerleden als zeer constructief ervaren.

Ondersteunend karakter van rekenkameronderzoek

Aan de orde kwam de mate waarin de Rekenkamer als ondersteunend wordt ervaren. Van de zijde van organisatie werd geopperd dat de Rekenkamer wellicht wat nadrukkelijker zou kunnen uitgaan van de fase waarin de organisatie zich bevindt op het terrein dat onderzocht wordt.

In dit verband werd gewezen op het gevaar van het werken met een ideaaltypisch normenkader. De praktijk is dat daar zelden of nooit aan wordt voldaan en dat men juist nog bezig is om naar een gewenste situatie te komen. De suggestie werd gedaan om dit te betrekken in de conclusies en aanbevelingen van de Rekenkamer.

De Rekenkamer toetst in haar onderzoeken de bevindingen onder meer aan het ambitieniveau zoals weergegeven in formele stukken. Opvallend is dat het College soms de ambities wel eens op hoog niveau positioneert en dat wellicht mede daardoor de aan de Raad voorgestelde kaders niet kunnen worden waargemaakt. Van de zijde van het College werd aangegeven dat men de Rekenkamer heeft leren kennen als een organisatie die mee wil denken, met de kanttekening dat er toch wat te vaak wordt gesteld dat de indicatoren te vaag zijn. Het onderzoek zou aan meerwaarde winnen als de rapporten behalve kritische kanttekeningen ook goede voorbeelden zouden bevatten.

Betrokkenheid rekenkamerleden bij het onderzoekproces

In de evaluatie was aangegeven dat men de Rekenkamer soms op te grote afstand vond staan. In het gesprek werd van de zijde van de organisatie de suggestie gedaan dat de leden van de Rekenkamer aanwezig zouden kunnen zijn bij interviews die door externe onderzoekers worden gehouden.

Ook werd voorgesteld dat de rekenkamerleden aan het eind van het onderzoek de bevindingen met de betrokkenen in de organisatie bespreken, tijdens één bijeenkomst. De rekenkamerleden kunnen dan aan de hand van de rapportage van de externe onderzoekers nagaan of de bevindingen en de analyse door de organisatie wordt gedeeld.

Vanuit het College werd duidelijkheid over de rollen belangrijk gevonden. De Rekenkamer moet een zekere afstand houden. Dat geeft de meeste helderheid naar de Raad.

Onderzoek door externen

In beginsel besteedt de Rekenkamer het onderzoek uit aan externe onderzoekers. Dit heeft mede te maken met het beschikbare budget voor de vergoeding voor de rekenkamerleden.

De Rekenkamer heeft gemerkt dat de manier waarop externe onderzoekers opereren, in een incidenteel geval heeft geleid tot een vertekende beeldvorming van de Rekenkamer .

Het is de vraag of de gesuggereerde gedragscode voor externe onderzoekers effectief kan zijn. Hiermee zou de Rekenkamer weliswaar vooraf afspraken kunnen vastleggen over de manier waarop externe onderzoekers de organisatie ingaan, maar waarschijnlijk werpt een strengere selectie van adviseurs op dit punt meer vruchten af.

Werkconferentie als methode

Als instrument voor de aftrap van een onderzoek is de werkconferentie door de gemeente als effectief ervaren.

Timing van de onderwerpen

De timing van de onderzoeken Wijkgericht werken en Stadsdienst werden als goed ervaren, met het oog op de stand van zaken in de ontwikkelingen. Dat gold ook voor Grondbeleid , omdat er nog een kadernota te ontwikkelen was. Bij de bespreking van de kadernota was de Raad daardoor goed geïnformeerd is over dit onderwerp.

Het financieel instrumentarium is altijd relevant. En de timing van het onderzoek naar BAL, de evaluatie van een groot project, was eveneens goed.

Hierna volgende de opmerkingen naar aanleiding van de specifieke onderzoeken.

Wijkgericht werken

De wethouder is van mening dat het onderzoek naar wijkgericht werken exemplarisch was voor de manier s waarop de Rekenkamer rekening heeft gehouden met de fase waarin men zich bevond. Er moest bij de aanvang van dat traject nog van alles uitgevonden worden, het was een nieuwe manier van werken waarbij werkende weg vanuit de praktijk een en ander werd ingevuld. Ten tijde van het onderzoek was er al allerlei ervaring opgedaan en waren verbeteringen doorgevoerd.

Dit eerste onderzoek van de Rekenkamer is door het College ervaren als een bijdrage aan het leren. Het was een rechtvaardig onderzoek, de kritiek was terecht, het was herkenbaar en er zijn dan ook veel zaken opgepakt.

Budgetrecht van de Raad

Van de zijde van het College wordt aangegeven dat het conceptrapport over het Budgetrecht van de Raad teveel persoonlijke verhalen bevatte en te zeer was benaderd vanuit het perspectief dat het glas half leeg is in plaats van half vol. Doordat daar in een tussentijds overleg met het College opmerkingen over zijn gemaakt, is het rapport op dit punt aangepast. De wethouder vindt het positief dat de Rekenkamer deze wijziging heeft aangebracht.

Grondbeleid

De externe onderzoekers bleken bijna aan het eind van het onderzoek wel gespreksverslagen te hebben gemaakt, maar deze niet ter verificatie te hebben voorgelegd aan de geïnterviewden. De Rekenkamer was hiervan niet op de hoogte. Van de zijde van de Rekenkamer werd aangegeven dat dit inderdaad een fout was en dat hier voortaan beter op zou worden gelet.

Aanbesteding en beheer Stadsdienst

Van de zijde van de organisatie werd aangegeven dat dit onderzoek erg goed getimed was. De Raad kan nu bij de nieuwe concessieverlening de discussie goed voeren, omdat deze tijdig geïnformeerd is. Ook de ambtelijke organisatie kan veel met de aanbevelingen.

Verbeterpunten ter verhoging van de effectiviteit

Tijdens de workshop kwam een aantal aspecten een paar keer duidelijk naar voren, als het ging om tips voor verbetering van de effectiviteit van het rekenkameronderzoek. De effectiviteit zou verhoogd kunnen worden door:

- meer het accent op 'leren' te leggen;
- meer aandacht te geven aan het contact tijdens het onderzoek. Dit geldt voor de rekenkamerleden met de externe onderzoekers en voor de rekenkamerleden/onderzoekers met de organisatie;
- het noemen van voorbeelden;
- dicht bij de praktijk en de realiteit te blijven.

4.2 Workshop Rekenkamer met de Commissie van de Rekening

Alle leden van de Commissie van de Rekening en de griffier waren aanwezig, evenals de voltallige Rekenkamer, inclusief de secretaris. De workshop had een informeel en open karakter en werd door de rekenkamerleden als zeer constructief ervaren.

Inzet van externe onderzoekers

Van de zijde van de Commissie werd aangegeven dat onderzoekers zich beter in de positie van de Raad moeten verplaatsen. Daarbij kan de nadruk op de politiek bestuurlijke praktijk in een onderzoek per onderwerp variëren. Bij Grondbeleid had de Rekenkamer achteraf gezien juist meer op de rol van de Raad in moeten gaan en minder op de technische zaken.

Van de zijde van de Rekenkamer werd aangegeven dat het een leerpunt is de externen nadrukkelijker te screenen op hun inlevingsvermogen in de klant en het cliëntsysteem evenals tijdens het onderzoek de vinger aan de pols te houden wat betreft de wijze waarop externe onderzoekers te werk gaan.

Bij Grondbeleid had de Rekenkamer vertrouwen in de projectleider en was ervan uitgegaan dat deze bij alle gesprekken zou zijn. De controle hierop viel weg toen de secretaris ziek werd. Er bleek een technisch deskundig teamlid te zijn ingeschakeld, die in de communicatie en rapportage te veel de overhand heeft gekregen.

Formulering aanbevelingen en raadsbesluiten

Een verbetering van de effectiviteit zou volgens de Commissie kunnen worden bereikt door de aanbevelingen concreter te maken en deze door te vertalen in doelen en acties. Daarmee wordt het duidelijker wat de Raad ermee kan doen.

Van de zijde van de Rekenkamer werd gesteld dat de Rekenkamer moeilijk kan aangeven hoe de Raad precies met de aanbevelingen moet omgaan, omdat de Rekenkamer zich er voor moet hoeden te zeer in het politieke debat terecht te komen. Vuistregel is dat de Rekenkamer rapporteert over wat is aangetroffen in de praktijk, afgezet tegen vastgelegd beleid en dat de raadsfracties elk daar hun politieke conclusies uit trekken.

Naar aanleiding van de opmerking over de 'algemeen geformuleerde aanbevelingen' werd de mogelijkheid geopperd om in het onderzoek voorbeelden te noemen in de vorm van meer concrete aanbevelingen. De Rekenkamer wil hierin toch enige terughoudendheid betrachten om te voorkomen dat de Rekenkamer buiten zijn boekje gaat. Het is immers de Raad aan wie de politieke afweging is. Wel zouden in de toelichting op de aanbevelingen concrete voorbeelden kunnen worden genoemd.

Van de zijde van de Commissie werd gevraagd of de Rekenkamer bij de aanbevelingen een prioritering voor de Raad zou kunnen aangeven. Wellicht zou de Rekenkamer een begrippenkader kunnen ontwikkelen, waarmee zij bijvoorbeeld kan aangeven of het om heel ernstige zaken gaat.

Er werd opgemerkt dat er vaak geen termijnen worden opgenomen in de raadsbesluiten. De Raad zou moeten aangeven vóór welke datum hij iets wil weten.

De griffier is van mening dat de Raad zich in de besluiten moet beperken tot enkele punten.

Afstemming over conclusies en aanbevelingen door de Rekenkamer tijdens het onderzoek

Aangegeven werd dat de Rekenkamer erover denkt om bij grotere onderzoeken een soort tussenfase in te lassen op het moment dat er een feitelijke rapportage is. De Rekenkamer toetst dan of de bevindingen en conclusies gedeeld of herkend worden door de betrokkenen. Wellicht zou dan ook met de Commissie van de Rekening kunnen worden gebrainstormd over mogelijke aanbevelingen.

Raadsbehandeling op het Opinieplein

Er bleken verschillende beelden te bestaan over de raadsbehandeling van rekenkamerrapporten op het Opinieplein: de Rekenkamer vindt die niet altijd even effectief, de Commissie van de Rekening is er wel tevreden over.

De Rekenkamer bleek de behandeling van een rekenkamerrapport op het Opinieplein als formeel en afstandelijk te ervaren. Er vindt geen echt inhoudelijk en/of politiek debat plaats, het blijft nogal op de vlakte in de uitwisseling, inclusief conclusies en aanbevelingen. De Rekenkamer zou liever een gesprek hebben met de betrokken raadsleden, zoals bij het onderzoek naar de WMO. Van de zijde van de Rekenkamer wordt opgemerkt dat bij de recente behandeling van het rapport jongerenwerk op het opinieplein sprake is geweest van een meer inhoudelijke behandeling, mede doordat de wethouder aan het debat deelnam.

Van de zijde van de Commissie werd aangegeven, dat er op dit moment een brede discussie plaatsvindt over het Opinieplein. Er is een stroming die het Opinieplein ziet als een mogelijkheid voor discussie met burgers. De andere stroming vindt dat raadsbehandelingen beter moeten worden voorbereid en dat de commissies hier goede instrumenten voor waren.

De griffier merkt op dat het Opinieplein een agenderingsmethode is. Naar zijn mening kan het agenderen ook gebeuren in commissieverband.

Er komen relatief weinig burgers af op het Opinieplein. Maar de andere kant is dat hun inbreng wel stevig is als zij er zijn en inspreken.

Rol van de Commissie van de Rekening

De Commissie is min of meer verplicht ingesteld ten behoeve van de behandeling van de jaarrekening. Het is een technische commissie. Het is de vraag of het niet gewoon een politieke commissie zou moeten zijn. Via een politieke bespreking van het onderwerp zou de discussie kunnen uitmondend in aanbevelingen die in consensus of met een meerderheid van stemmen worden aangenomen.

De (vak)commissies zijn afgeschaft, omdat er vaak dubbelingen waren in de raadsvergadering. Maar het Opinieplein is nu vaak meer een ritueel dan een goede voorbereiding op het raadsdebat.

De Commissie van de Rekening is het contactpunt voor de accountant. Dit verloopt goed. De gesprekken met de huidige accountant leveren inzicht op.

Systematisch bijhouden van de opvolging van toezeggingen van het College

De toezeggingen van het College worden niet systematisch bijgehouden en de Raad vraagt niet structureel naar de uitvoering van de toezeggingen. Dit is een algemeen probleem en een cruciale kwestie.

In het verleden hield de griffie een lijst bij van toezeggingen, die periodiek aan het College werd voorgelegd. Deze bleek op een gegeven moment wel 500 toezeggingen te bevatten. Het College zei zich niet te herkennen in toezeggingen of had allerlei andere opmerkingen, maar de lijst werd bleef omvangrijk. Aangezien de lijst geen effect had op het handelen van het College, is de Griffie opgehouden met het bijhouden van de toezeggingen en het stelselmatig voorleggen hiervan aan het College.

Van de zijde van de commissie werd aangegeven dat de Raad met veel meer moties en amendementen is gaan werken, maar die blijken evenmin effectief, daar zij niet altijd worden opgevolgd.

Van de zijde van de Rekenkamer was men verbaasd dat de Raad het blijkbaar accepteert dat het College niet de moeite neemt de Raad te informeren over acties na toezeggingen en dat de Raad het in het ongewisse laat of toezeggingen wel worden nagekomen.

Van de zijde van de Commissie werd beaamd dat de Raad hier zelf iets laat lopen. Hierbij werd verband gelegd met de werkwijze van de Raad. De commissies zijn afgeschaft, maar er is nog geen goede nieuwe werkwijze gevonden. De afschaffing van de commissies betekent dat de Raad het bespreken van zaken door goed ingevoerde raadsleden met de wethouder is verloren.

Gevolgen van de archivering voor het rekenkameronderzoek

Het is naar ervaring van de Rekenkamer slecht gesteld met de archivering. Het is de Rekenkamer gebleken dat (belangrijke) stukken vaak niet worden aangeboden aan en / of opgenomen in het archief. Er zijn ook wel eens stukken kwijt. Alle aanwezigen herkennen dit beeld. Voor het onderzoek

is dat altijd een handicap. Het is nog niet voorgekomen dat het ten koste van de kwaliteit van het onderzoek is gegaan, maar wel zeer ten koste van de doorlooptijd.

Aanpak van knelpunten in de organisatie

Door alle aanwezigen werd het beeld herkend dat de organisatie steeds met dezelfde problemen blijft kampen: administraties en archief niet op orde, geen goede projectbeheersing etc.

Van de zijde van de Rekenkamer werd aangegeven dat zij steeds heeft geprobeerd om niet in de valkuil te stappen van organisatieonderzoek. Het College heeft immers meer onderzoeksmogelijkheden inclusief budget en is primair verantwoordelijk voor de ambtelijke organisatie. Niettemin kan de Raad wel druk uitoefenen op het College tot het laten uitvoeren van onderzoeken in de organisatie naar aanleiding van duidelijke klachten. Immers, na de afgelopen jaren, zou de raad wellicht graag willen weten hoe het zit en waarom bepaalde zaken nog maar steeds niet voor elkaar lijken te komen. De Raad zou kunnen vragen: 'Wat is hier eigenlijk aan de hand? Zoekt u dat uit College en rapporteer dat aan ons per.....datum'

De organisatie heeft wel lijsten met diverse verbeteracties, zoals het programma Sturen en Beheersen, maar daar zit geen analyse onder. Dat betekent dat gemaakte keuzes onvoldoende zijn onderbouwd en dat er niet planmatig aan verbetering wordt gewerkt. Het programma Sturen en Beheersen is onlangs overigens verengd tot het op orde brengen van de financiële administratie. Hier is twee jaar voor uitgetrokken.

De Commissie geeft aan dat deze discussie ook wordt gevoerd met en door de accountant. De archivering vormt een belangrijk symptoom van de dieperliggende problemen.

Overleg met de Raad over rol van de Rekenkamer en Commissie van de Rekening

Gegeven het feit dat er veel problemen zijn in het functioneren van de organisatie zullen de Commissie van de Rekening en de Rekenkamer in hun onderzoeken en onderzoeksonderwerpen meer aandacht geven aan specifieke onderdelen en aspecten van de organisatie. Dit zou besproken kunnen worden met de Raad.

Met de verkiezingen op komst en daarna het aantreden van een nieuwe Raad en College is dit een uitgelezen moment voor een analyse van de huidige praktijk uitmondend in een sterkte /zwakte diagnose die leidt tot een bezinning op vragen als: 'Hoe wil de Raad komen tot een verbeterde werkwijze van de gemeente en wat is de rol van de Raad daarin?' en in het verlengde daarvan 'Hoe wil de Raad dat de Rekenkamer dat verbeterproces ondersteunt?' en welke organisatieonderdelen geven de Raad grote zorgen, in hoeverre wil de Raad het College verzoeken dat nader te (laten) onderzoeken?

Als de Raad bezorgd is over de mogelijkheden voor een adequate controle omdat de administratie en de archivering niet op orde zijn, dan heeft de Raad het wel degelijk de taak het over de bedrijfsvoering hebben.

Het lijkt goed dat de Raad hiernaar kijkt en een strategie ontwikkelt om tot verbetering te komen. Je zou bijvoorbeeld met enkele belangrijke punten kunnen beginnen.

Van de zijde van de Rekenkamer werd gewezen op een risico in verband met de archivering: ten gevolge van de verhuizing naar het nieuwe gemeentehuis is een nieuw kantoorconcept ontwikkeld, waarbij voorzien is in digitale archivering. Het is belangrijk dat voorzien wordt in een reële implementatieperiode. De Rekenkamer heeft hierover op dit moment twijfels.

Mogelijke bespreekpunten met de nieuwe Raad

Gedacht zou kunnen worden aan het inventariseren van cruciale kwesties/punten waar een uitspraak van de Raad essentieel voor is. Deze zouden bij wijze van introductie van de Rekenkamer met de nieuwe Raad besproken kunnen worden.

De Commissie van de Rekening maakt een overdrachtdossier voor de nieuwe Raad. De Rekenkamer zou de Commissie van de Rekening bij dat overdrachtdossier op onderdelen kunnen ondersteunen.

De resultaten van het onderhavige onderzoek naar de doorwerking lenen zich niet zonder meer voor een bespreking door de gehele Raad. Het ligt meer voor de hand deze in eerste instantie te bespreken in de Commissie van de Rekening. Deze blijft na de verkiezingen nog even bestaan. Vervolgens dient te worden bezien hoe een en ander richting voltallige Raad aan de orde te stellen is.

5. Conclusies en leerpunten

Het doel van dit onderzoek naar de doorwerking van rekenkamerrapporten is omschreven als:

Het verkrijgen van inzicht in de mate waarin en de wijze waarop het onderzoek van de Rekenkamer en haar conclusies en aanbevelingen in de praktijk een vervolg hebben gekregen.

Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek beoogt de Rekenkamer de effectiviteit van haar onderzoek te verhogen. Meer effectiviteit van onderzoek houdt in haar benadering in een hogere bijdrage aan het lerend vermogen van de organisatie en daarmee aan beter bestuur.

Het onderzoek bestond uit de volgende stappen. Per stap is de kernvraag geformuleerd:

- Een kwantitatieve analyse: hoeveel conclusies en aanbevelingen hebben wel respectievelijk niet tot actie geleid ?
- Gesprekken met verantwoordelijke ambtenaren: hoe is op de werkvloer met de aanbevelingen omgegaan en hoe ervaart men het onderzoek daar ?
- Een workshop met het college en vertegenwoordigers van de ambtelijke organisatie en een workshop met de Commissie van de rekening: hoe kan een optimaal gebruik van de uitkomsten van het onderzoek worden gerealiseerd.

Conclusies

Uit het onderzoek van de Rekenkamer is gebleken dat het College iets minder dan de helft van haar aanbevelingen volledig overneemt. In de andere gevallen is sprake van een reactie in termen van “geheel of gedeeltelijk oneens”. Het College blijkt ten tijde van de reactie op het onderzoeksrapport met betrekking tot 20 % van de aanbevelingen actie te hebben ondernomen. Aan ongeveer een kwart de aanbevelingen verbindt het College in zijn reactie een concrete toezegging. De Rekenkamer stelde verder vast dat de realisatie van de overgenomen aanbevelingen binnen de organisatie niet systematisch wordt gevolgd.

De behandeling van de rekenkamerrapporten in de Raad blijkt niet altijd tot een raadsbesluit te leiden. De Raad geeft over het algemeen niet duidelijk aan wat hij van het College verwacht. De raadsbesluiten geven de Raad zelf weinig houvast om te controleren of het College de aanbevelingen van de Rekenkamer heeft opgevolgd.

Zowel de gesprekken, als de workshops heeft de Rekenkamer als informeel, open en constructief ervaren. In enkele gevallen bleek in de gesprekken dat er meer actie op de onderzoeken was gevolgd dan uit de reactie van het College kon worden opgemaakt.

Het blijkt dat de conclusies en aanbevelingen niet altijd als voldoende concreet of voldoende realistisch worden ervaren. Door de Rekenkamer ingeschakelde externe onderzoekers communiceerden in één van de onderzoeken onvoldoende met de werkvloer en hadden zich in dit specifieke geval onvoldoende ingeleefd in de positie van de raad. Het blijkt dat Raad en College behoefte hebben aan minder aanbevelingen die overigens wel concreter zijn geformuleerd en in de tijd zijn uitgezet.

De algemene conclusie is dat mogelijke verbeteringen ter verhoging van de effectiviteit van het rekenkameronderzoek zowel de werkwijze van de Rekenkamer zelf betreffen, als de manier waarop Raad en College met het onderzoek en de resultaten daarvan omgaan.

Tijdens het onderzoek is gebleken dat de Raad en het College waardering hebben voor de wijze waarop de Rekenkamer wil functioneren en dat ook heeft proberen waar te maken. Dat de Rekenkamer wil bijdragen aan een lerend klimaat binnen de gemeente, is door Raad en College herkend in de keuze van onderwerpen, de werkwijze en de presentatie van de onderzoeksresultaten. Er is zowel bij de Rekenkamer, als bij de Raad en het College een goede basis en inzet om aan verdere verbetering van het instrument Rekenkamer te werken.

Leerpunten

Uit dit onderzoek heeft de Rekenkamer leerpunten gedestilleerd. Deze zijn zowel van belang voor onszelf als voor de Raad en het College. Deze leerpunten hebben betrekking op zowel het onderzoeksproces als de communicatie rond het onderzoek.

Leerpunten voor de Rekenkamer

- Er op sturen dat onderzoekers veel contact hebben met de werkvloer en dat wij zelf een werkwijze hanteren die ons meer zichtbaar maakt tijdens het onderzoek (bijvoorbeeld door resultaten te toetsen aan de mening van betrokkenen);
- Voor zover mogelijk aanbevelingen toelichten met voorbeelden. De normen die wij hanteren toetsen op hun realiteitsgehalte (indachtig onder meer vigerende wet- en regelgeving en de vastgestelde ambities van Raad en College) en in ons onderzoek zo dicht mogelijk bij de praktijk blijven, maar dit wel zonder de algemeen geldende normen van goed bestuur uit het oog te verliezen ;
- De aanbevelingen voor de Raad zodanig formuleren dat het voor de Raad duidelijk is wat deze aan het College kan verzoeken of opdragen;
- Voornemen te streven naar een meer inhoudelijke raadsbehandeling van rekenkamerrapporten.

Leerpunten voor de Raad:

- Focus de behandeling van rekenkamerrapporten op een inhoudelijke discussie, uitmondend in duidelijke raadsbesluiten.
- Overweeg of de Commissie van de Rekening naast de huidige technische rol ook een meer politieke rol zou moeten krijgen (bijvoorbeeld door ten behoeve van de plenaire discussie in de raad de inhoudelijke discussie punten voor te bereiden met de daarbij te nemen raadsbesluiten).
- Leg de ambitie als Commissie van de Rekening vast aan het begin van de raadsperiode en stem zo concreet mogelijk met de Rekenkamer af wat u van haar verwacht. Overweeg in dat verband ook wat de Rekenkamer zou kunnen betekenen bij de introductie van de nieuwe raad.
- Ontwikkel een werkwijze die het de Raad mogelijk maakt de opvolging en uitvoering van de raadsbesluiten naar aanleiding van de aanbevelingen van de Rekenkamer te toetsen, bijvoorbeeld door het College op te dragen te zorgen voor een duidelijke periodieke rapportage daarover (bij voorkeur via de planning- en controlcyclus).

Nawoord

Een aantal belangrijke aspecten uit dit onderzoek heeft in dit rapport niet direct geleid tot leerpunten voor Rekenkamer of Raad. Wij achten het desalniettemin van belang nadrukkelijk te wijzen op deze bevindingen, zodat deze niet ten onrechte op de achtergrond geraken.

- De Rekenkamer heeft de afgelopen jaren ervaren, dat een gebrekkige archiefdiscipline binnen de gemeentelijke organisatie erin resulteert dat stukken, zoals bijvoorbeeld raadsstukken maar ook andere belangrijke stukken, niet beschikbaar zijn in het archief en soms ook op andere wijze moeilijk te achterhalen zijn. Dit vormt nogal eens een knelpunt voor de doorlooptijd van rekenkameronderzoek. Het zou aan te bevelen zijn, dat binnen de gemeentelijke organisatie bij het digitaliseren van het archief en bij het vormgeven van de nieuwe werkwijze (WINST) aandacht zou zijn voor dit aspect.
- Geconstateerd wordt, dat de gemeentelijke organisatie de afgelopen jaren is blijven kampen met dezelfde problemen. Uit de verschillende rekenkameronderzoeken zijn veelal dezelfde rode draden naar voren gekomen, zoals gebrekkige administratie, archief niet op orde, matige projectbeheersing. De Raad zou erop kunnen toezien, dat bij komende organisatieveranderingstrajecten in grotere mate aandacht wordt besteed aan deze aspecten, zodat planmatig wordt gewerkt aan deze verbeteringen.
- Het onderzoeksbudget van de Rekenkamer is beperkt. Indien de Raad de wens zou hebben om een specifiek onderzoek uit te laten voeren, waarbij een onafhankelijke blik van de Rekenkamer niet echt van doorslaggevend belang is, zou de Raad kunnen overwegen het College te vragen om genoemd onderzoek uit te doen voeren en hierover binnen bepaalde tijd terug te rapporteren aan de Raad.